

บทความวิจัย

การประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24)

อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

APPLYING THE FIVE PRECEPTS TO PROMOTE THE MORAL AND ETHICAL
DEVELOPMENT OF STUDENTS AT WAT KLANG MAI SCHOOL
(FRIENDSHIP NO. 24), MUEANG DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE.

พระชยุตม์ อินทปญโญ^{1*}, ภัชลดา สุวรรณนวล¹, พระครูจิระธรรมรัต¹

Phra chayuth Indapañño^{1*}, Patchalada Suwannual¹, Phrakhru chiratammarat¹

*Corresponding Author E-mail: ttphonelamae.3432@gmail.com

Received March 28, 2026; Revised May 26, 2026; Accepted June 19, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการดำเนินการระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวน 155 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $S.D. = 0.769$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความกตัญญูกตเวที รองลงมา คือ ด้านความเมตตา

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ Faculty of Social, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

กรุณา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ 2. ปัญหาและอุปสรรค นักเรียนยังขาดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับคุณค่าของศีล การปลูกฝังคุณธรรมยังได้รับผลกระทบจากสื่อเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางสังคม รวมถึงการเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากระบวนการทางจริยธรรมขาดความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน อีกทั้งการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมยังไม่ต่อเนื่อง 3. แนวทางการส่งเสริมควรเน้นการบูรณาการหลักเบญจศีลเข้ากับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน รวมถึงพัฒนากิจกรรมที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทชีวิตของนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ: การประยุกต์; คุณธรรมจริยธรรม; ศีล 5

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the level of promotion of moral and ethical development among students at Wat Klang Mai School (Mitraphap 24), Mueang District, Surat Thani Province; 2. To study the problems and obstacles to the development of moral and ethical values among students at Wat Klang Mai School (Mitraphap 24), Mueang District, Surat Thani Province; and 3. To study guidelines for promoting moral and ethical development among students at Wat Klang Mai School (Mitraphap 24), Mueang District, Surat Thani Province, conducted by the mixed-methods, combining quantitative research by collecting data from a population of 155 people using descriptive analysis, and qualitative research by studying relevant documents, concepts, theories, and research, as well as fieldwork through in-depth interviewing 10 key informants.

The research findings indicated that: 1. The overall level of promotion of moral and ethical development among students at Wat Klang Mai School (Mitraphap 24) is high ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.769). The aspect with the highest mean score was gratitude, followed by compassion, and the aspect with the lowest mean score was honesty. 2. Problems and obstacles were that Students still lack a deep understanding of moral values. The cultivation of morality was also influenced by media, technology, and the social

environment, including an emphasis on academic achievement over ethical processes. There was a lack of strong cooperation among schools, families, and communities, and morality-related activities were inconsistent. 3. The approach to promoting morality should focus on systematically integrating the Five Precepts into the curriculum, promoting experiential learning, building collaboration between schools, families, and communities, and developing continuous activities that are relevant to students' lives in order to foster moral and ethical development.

Keywords: Application; Morality and Ethics; 5 precepts

บทนำ

ตั้งแต่สมัยพุทธกาล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงวางรากฐานพระธรรมวินัย โดยมีหลักเบญจศีลเป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของพุทธศาสนิกชน ศีล 5 มิใช่เพียงข้อห้าม แต่เป็นหลักประกันความประพฤติทางกายและวาจา เพื่อป้องกันความชั่วและส่งเสริมความดีงาม อันเป็นรากฐานของการพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์ แนวคิดคือการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ศีลแต่ละข้อช่วยส่งเสริมคุณธรรม เช่น เมตตา ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความสัตย์จริง และสติสัมปชัญญะ การรักษาศีลจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณธรรมขั้นสูงต่อไป (สิรินาถ รักษาภักดี, 2567)

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาไม่ใช่เพียงภารกิจทางวิชาการ แต่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่นักเรียน โดยเฉพาะในช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นระยะสำคัญของการหล่อหลอมคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยพัฒนาทักษะทางอารมณ์ สังคม และลดพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

โรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) กำลังเผชิญปัญหาด้านคุณธรรมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศในโรงเรียน ได้แก่ ด้านวินัย เช่น การมาสาย แต่งกายไม่เรียบร้อย และใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียน ด้านความกตัญญู ที่นักเรียนบางส่วนขาดความเคารพต่อครูและผู้ปกครอง ด้านความซื่อสัตย์ เช่น การทุจริต การลักขโมย และการโกหก รวมถึงด้านเมตตากรุณา ที่ยังขาดการปลูกฝังอย่างทั่วถึง เห็นได้จากการรังแกเพื่อน และการขาดน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น (โรงเรียนวัดกลางใหม่, 2564)

โรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2520 จากความร่วมมือของชุมชนและวัด เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กในพื้นที่ โดยมุ่งพัฒนาทั้งด้านวิชาการและ

คุณธรรมควบคู่กัน ต่อมาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีในช่วง พ.ศ. 2540–2560 ส่งผลต่อระบบคุณค่าและบทบาทของโรงเรียน จึงต้องปรับตัวให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ พร้อมรักษาอัตลักษณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการพัฒนาคณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพมาสนับสนุน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม ซึ่งหมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม อันประกอบด้วยความคิดที่ดี ความตั้งใจที่ดี ซึ่งเป็นบ่อเกิดของความสุภาพ สงบเรียบร้อย และความเจริญของสังคม อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมและจริยธรรม เป็นที่ยอมรับและนับถือของผู้อื่น

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 72 คน และ มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 83 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 155 คน (โรงเรียนวัดกลางใหม่, 2568)
2. กลุ่มตัวอย่าง คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) มีการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมด ใช้วิธีการคัดเลือกนักเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 คน
3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็นกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม จำนวน 10 รูปหรือคน ได้แก่ กลุ่มพระสังฆาธิการ จำนวน 4 รูป กลุ่มนักวิชาการด้านการจัดการเชิงพุทธ จำนวน 4 รูปหรือคน และผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยในตอนที่ 2 ใช้มาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) เครื่องมือวิจัยได้นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ แล้วมาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 และได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.981 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้อย่างเหมาะสม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิดที่พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ทั้งนี้ เครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มีความเหมาะสมทั้งในด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของการใช้ภาษา แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนวัดกลางใหม่ แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนวัดกลางใหม่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) มีการขอหนังสืออนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) ระดับชั้นเรียนประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ครบ 100% และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล มีการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้นัดหมายไว้ โดยครอบคลุมประเด็นคำถามอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ ได้ขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ในการจดบันทึก บันทึกเสียง และบันทึกภาพ

เพื่อประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และเรียบเรียงเพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ดำเนินการโดยถอดเทปสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษร แล้วจัดหมวดหมู่และจำแนกเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ควบคู่การพิจารณาบริบทและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายหลังได้สังเคราะห์และสรุปผลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปจัดทำรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1 การส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่

การประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความซื่อสัตย์	3.92	0.960	มาก
2. ด้านความมีวินัย	3.96	0.801	มาก
3. ด้านความเมตตากรุณา	4.11	0.783	มาก
4. ด้านความกตัญญูกตเวที	4.13	0.802	มาก
รวม	4.03	0.769	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.769) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความกตัญญูกตเวที ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.802) รองลงมา คือ ด้านความเมตตากรุณา ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.783) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.960) ตามลำดับ

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ 1. ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ตรงกับศีลข้อที่ 2 และศีลข้อที่ 4 “เด็กบางคนยังมองว่าการพูดโกหกเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเรื่องปกติ” 2. ด้านความมีวินัย หมายถึง การรู้จักควบคุมตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งสัมพันธ์กับหลักเบญจศีลในด้านการสำรวมกาย วาจา และใจ “เด็กจะทำตามกฎเมื่อมีครูอยู่ แต่เมื่อไม่มีผู้ควบคุมก็กลับไปทำพฤติกรรมเดิม” 3. ด้านความเมตตา กรุณา หมายถึง การมีจิตใจเอื้อเฟื้อ เห็นอกเห็นใจ ตรงกับศีลข้อที่ 1 “กิจกรรมมีเป็นครั้งคราว แต่ยังไม่ต่อเนื่องพอที่จะทำให้เด็กซึมซับจนเป็นนิสัย” 4. ด้านความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้คุณและตอบแทนบุญคุณของบิดามารดา โดยสัมพันธ์กับการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม “เด็กหลายคนอยู่กับโทรศัพท์มากกว่าอยู่กับครอบครัว จึงไม่ค่อยเรียนรู้เรื่องการตอบแทนบุญคุณจากชีวิตจริง”

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 1. ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ตรงกับศีลข้อที่ 2 และศีลข้อที่ 4 “การปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์ต้องเริ่มจากเรื่องใกล้ตัวเด็ก เด็กจะเติบโตเป็นคนดีของสังคม” 2. ด้านความมีวินัย หมายถึง การรู้จักควบคุมตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งสัมพันธ์กับหลักเบญจศีลในด้านการสำรวมกาย วาจา และใจ “เด็กที่มีสติจะควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ดี มีความรับผิดชอบ” 3. ด้านความเมตตา กรุณา หมายถึง การมีจิตใจเอื้อเฟื้อ เห็นอกเห็นใจ ตรงกับศีลข้อที่ 1 “ถ้าเด็กได้ลงมือช่วยเหลือผู้อื่นจริง เด็กจะเกิดความรู้สึกเห็นใจและเรียนรู้การอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีน้ำใจ” 4. ด้านความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้คุณและตอบแทนบุญคุณของบิดามารดา โดยสัมพันธ์กับการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม “เด็กที่รู้จักกตัญญูจะเป็นเด็กที่อ่อนน้อม มีสัมมาคารวะ และเติบโตเป็นคนที่สังคมยอมรับ”

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มิตรภาพที่ 24) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03) และอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ คินของหรือแจ้งครูเมื่อพบของผู้อื่น ความมีวินัย มาเรียนตรงเวลา ไม่ขาดเรียนโดยไม่เหตุผล ความเมตตา กรุณา พูดจาไพเราะ ให้กำลังใจผู้อื่น และความกตัญญูกตเวที เคารพครู กล่าวขอบคุณ และเชื่อฟังคำสั่งสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเอกนรินทร์ อาภากร (2561) ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักเบญจศีล

ในโรงเรียนช่วยส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยศีลข้อที่ 1 ปลุกฝังเมตตาผ่านแหล่งเรียนรู้ ศีลข้อที่ 2 ส่งเสริมความซื่อสัตย์ผ่านกิจกรรมคีนของ ศีลข้อที่ 3 สร้างวินัยผ่านความร่วมมือกับผู้ปกครอง ศีลข้อที่ 4 ปลุกฝังการพูดจาสุภาพผ่านนิทาน และศีลข้อที่ 5 เสริมวินัยและการใช้เวลาว่างผ่านกิจกรรมนันทนาการ โดยอภิปรายได้ว่าเนื่องจากโรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมที่เชื่อมโยงหลักธรรมกับการปฏิบัติจริง เช่น การคีนของหาย การช่วยเหลือผู้อื่น และการเคารพครูอาจารย์ ด้านความซื่อสัตย์มีแนวโน้มต่ำกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับอิทธิพลจากสื่อออนไลน์และพฤติกรรมทางสังคมที่ส่งผลต่อจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบและการพูดความจริง จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนในการปลูกฝังแบบอย่างที่ดีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวินัยธรสัจฉัย ญาณวีโร (ทิพย์โอสถ) (2561) ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้ศีล 5 ช่วยพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษา โดยศีลข้อที่ 1 เน้นการไม่เบียดเบียนและแผ่เมตตา ศีลข้อที่ 2 ส่งเสริมความซื่อสัตย์ ไม่ลักทรัพย์ และทำงานสุจริต และศีลข้อที่ 4 เน้นการพูดความจริง ไม่นินทาหรือใส่ร้ายผู้อื่น ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีคุณธรรมเด่นด้านความซื่อสัตย์ วินัย เมตตา และกตัญญู ส่งผลให้สังคมมีความเอื้ออาทร สามัคคี และยึดมั่นในคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยารัตน์ ปานชลธิ (2566) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์และความมีวินัย ผ่านกิจกรรมให้ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มและการแต่งกายตามระเบียบ ซึ่งช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และการเคารพกติกาสังคม จนนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มีรูปภาพที่ 24) อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี การประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลในสถานศึกษายังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างและวัฒนธรรม ผู้เรียนขาดความเข้าใจศีลอย่างลึกซึ้ง จึงไม่เกิดhiriโอตตปะ วินัยมักเกิดจากความกลัวมากกว่าความเข้าใจ ขณะที่เมตตาและกตัญญูได้รับผลกระทบจากค่านิยมสมัยใหม่ และการขาดความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนเป็นอุปสรรคสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระภูกิจ ภูริสีโล (รมราชวร) (2566) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ และทักษะการวางแผน ทั้งด้านการเรียนและการใช้ทรัพยากร อีกทั้งมีพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การให้ลอกการบ้าน ซึ่งสะท้อนการขาดคุณธรรมและความซื่อสัตย์ ดังนั้นควรส่งเสริมวินัย ความรับผิดชอบ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์อัครโกศล อุตรรกโท (การเกษม) (2567)

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกฝังคุณธรรมของพระสงฆ์ยังมีข้อจำกัด โดยเยาวชนชาตินิยม ความเมตตา และความตระหนักรู้ด้านการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม จึงควรส่งเสริมการอบรมให้มีวินัย มีเมตตา ไม่ลำเอียง รู้จักฐานะการเงิน และตระหนักในการรักษาชื่อเสียงของครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญ์ณภัส วิรัตน์เกษม (2564) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านคุณธรรม 3 ประการ ได้แก่ ขาดเมตตาและความเอื้อเฟื้อ ขาดวินัย และความรับผิดชอบ และขาดความประหยัดในการใช้ทรัพยากร ซึ่งสะท้อนถึงการขาดค่านิยมพื้นฐานในชีวิตประจำวัน จึงควรส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมให้มีคุณภาพ

3. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มีรูปภาพที่ 24) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมควรอาศัยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดยส่งเสริมความซื่อสัตย์ วินัย เมตตา และกตัญญูผ่านการปฏิบัติจริงและการเป็นแบบอย่าง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งพฤติกรรมและจิตสำนึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธีรดา สมจิตโต (ขมิ้น) (2565) ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมีครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้นักเรียนยึดถือเป็นบรรทัดฐานของสังคม โดยการพัฒนาคุณธรรมควรเริ่มจากการสร้างจิตสำนึกภายใน นำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและก่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการธรรมวิโรจน์ สุริโย (พลสัสดี) (2566) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมด้านความขยันผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประกวดโครงงาน การมอบหมายงานและติดตามผล รวมถึงการยกย่องชื่นชมและยกตัวอย่างบุคคลต้นแบบเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของความขยันและพัฒนาพฤติกรรมที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์ประกิจ เตชปญโญ (เพ็งพันธ์) (2566) ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมความซื่อสัตย์ควรปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติดังตรงต่อความจริง ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ควบคู่คุณธรรมด้านอื่น ใช้ตัวแบบที่ดีและเปิดโอกาสให้ฝึกปฏิบัติจริง ควบคู่กับการเสริมวินัย การเคารพกติกา และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงการประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดกลางใหม่ (มีรูปภาพที่ 24) อำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีปัจจัยหลัก 3 ส่วนที่เชื่อมโยงกัน คือ องค์ประกอบหลักเบญจศีล (Input) กลไกการส่งเสริม (Process) และผลลัพธ์ที่คาดหวัง 4 ด้านคุณธรรม (Output)

ปัจจัยนำเข้า (Input) โรงเรียนได้นำหลักเบญจศีล 5 ประการมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การไม่ลักทรัพย์ การประพฤติตนเหมาะสม การพูดความจริง และการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดหรือของมึนเมา ควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง วัด ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม

กระบวนการ (Process) คือ การนำปัจจัยต่าง ๆ มาพัฒนาเป็นผลลัพธ์ โดยโรงเรียนใช้กลไกส่งเสริมคุณธรรมผ่านกิจกรรมบูรณาการ เช่น การสอดแทรกหลักเบญจศีลในรายวิชา กิจกรรมจิตอาสา ค่ายคุณธรรม และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน รวมทั้งใช้ครู พระสงฆ์ และผู้ปกครองเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

ปัจจัยนำออก (Output) คือ ผลลัพธ์ที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรมใน 4 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเมตตา กรุณา และความกตัญญู กตเวที ส่งผลให้นักเรียนสามารถประพฤติตนเป็นคนดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปว่า การประยุกต์หลักเบญจศีลเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คือ การนำหลักเบญจศีลมาปลูกฝังพฤติกรรมที่ดี ผ่านความร่วมมือของครอบครัว วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเมตตา กรุณา และความกตัญญู กตเวที ให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนควรบูรณาการหลักเบญจศีลกับการเรียนและกิจกรรมประจำวัน เพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ วินัย เมตตา และความกตัญญูให้เกิดขึ้นจริงในพฤติกรรมนักเรียน
2. โรงเรียนควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน ผ่านกิจกรรมจิตอาสา การปฏิบัติธรรม และกิจกรรมครอบครัว เพื่อสร้างต้นแบบคุณธรรมให้แก่นักเรียน
3. โรงเรียนควรใช้ระบบดูแลนักเรียนแบบสร้างวินัยเชิงบวกและฝึกสติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองและปฏิบัติตามหลักศีลธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. โรงเรียนควรจัดนโยบาย “ธนาкарความซื่อสัตย์” เช่น การคืนของหาย การพูดความจริง และการบันทึกความดี เพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์จากการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง
2. โรงเรียนควรบูรณาการหลักเบญจศีลกับกิจกรรมประจำวัน เช่น การฝึกสติและสมาธิ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการควบคุมตนเองและเสริมวินัยแก่ผู้เรียน
3. โรงเรียนควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน ผ่านกิจกรรมจิตอาสาและกิจกรรมแสดงความกตัญญูอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. การศึกษาเปรียบเทียบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรูญรัตน์ ปานชลธิ. (2566). แนวทางการบริหารบทบาทการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอริยสัจ 4 (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญญ์ณภัส วิรัตน์เกษม. (2564). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในวิถีชีวิตความปกติใหม่ (NewNormal) ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 7(2), 114-127.
- พระครูวินัยธรสัจญชัย ญาณวีโร (ทิพย์โอสถ). (2561). การนำศีล 5 ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อพัฒนาทักษะด้านคุณธรรมในรายวิชาการปฏิบัติกรรมฐาน. วารสารปรัชญาปริทรรศน์, 23(1), 37-58.
- พระธีรดา สมจิตโต (ขมิ้น). (2565). แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนพิบูลย์รักษ์พิทยา อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 22(4), 77-88.
- พระภูกิจ ภูริสีโล (รมราชภู่). (2566). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของพระสงฆ์แก่นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี (สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์ประกิจ เตชปณฺโญ (เพ็งพันธ์). (2566). แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดตราด. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 6(3), 48-57.
- พระสมุห์อัศโรโกติน อุตตรภทฺโท (การเกษม). (2567). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนของวัดในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการธรรมวิโรจน์ สุริโย (พลสัสดี). (2566). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย. วารสารคุรุศาสตร์ปริทรรศน์, 10(1), 1-11.

- พระเอกนรินทร์ อากาศโร และคณะ. (2561). การประยุกต์ใช้หลักเบญจศีลเบญจธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 9(1), 82-93.
- โรงเรียนวัดกลางใหม่. (2568). *ฝ่ายทะเบียนวัดผล: จำนวนนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2568*. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนวัดกลางใหม่.
- โรงเรียนวัดกลางใหม่. (2564). *รายงานผลการศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ปีการศึกษา 2563-2564*. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนวัดกลางใหม่.
- สิรินาถ รักษาภักดี. (2567). เบญจศีล เบญจธรรม จริยธรรมพื้นฐานเพื่อสังคมสันติสุข. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 9(2), 15-28.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). Singapore: Times Printers Sdn. Bhn.